

Szakmai ajánlás a „Miért?” című bűnmegelőzési oktatófilmhez

Sajnos egyre magasabb az iskolában előforduló erőszakos cselekmények száma. Gyermekeink a konfliktusok megoldási módjaként szinte csak az erőszakot ismerik. Leggyakrabban a szülő sem híve a békés megoldásoknak, hanem gyermekét az "üss vissza, mutasd meg neki" szellemben neveli. A felháborodás, megtorlás mellett a kérdezés, érdeklődés, a történetek teljes ismerete háttérbe szorul. A szülő példájával, viselkedésével nevel. A szavak másodrendűek, a mintaadás a viselkedésben rejlik. Jellemző a gyors ítélethirdetés és megtorlás. Gyakran a tehetetlen düh, a sarokba szorítottság érzése, ami motivál, és ilyenkor, mint a ketrecbe zárt, felbőszült vad, vicsorgunk, támadunk. Az iskola gyakorta színhelye ezeknek a harcoknak. Megjelenik itt a konfliktusok széles palettája: tanár-diák, diákok egymás között és a szülő-tanár viszonylatában. Sokszor kell a görbe tükör, hogy felismerjük, a békességért nekünk, a közösség tagjainak kell tennünk.

A Forrás Alapítvány egyedülálló módon mutatja be kiváló filmes eszközökkel a problémát. Jelenetein keresztül megszólít. Tálcán kínálja a lehetőséget, hogy beszéljünk róla. Akár osztályfőnöki órán, akár egy prevenciós beszélgetésen tanárok vagy egyéb szakemberek vezetésével egyben vagy részleteiben is feldolgozható a történet.

Fekete Rita r. alezredes
Baranya Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnmegelőzési Osztály

Az iskolai illetve családi agresszió az elmúlt időszakban került a közvélemény érdeklődésének középpontjába, bár jelenség bizonyosan nem új keletű. A nemzetközi tapasztalatok szerint az agresszió visszaszorításának a széleskörű közösségi együttműködések kialakítása, konfliktuskezelési és alternatív vitarendezés technikák bevezetése a legeredményesebb formája. Ehhez - első lépésként - valamennyi érintett felet (fiatalok, szülők, pedagógusok, közösségek) be kell vonni a szemléletformálásba, érdekelté kell tenni a változásokban. Az iskolai agresszió nem egy okra vezethető vissza, hanem sok összetevőjű: nevelési nehézségek, rendezetlen családi problémák; az érintettek temperamentuma, hibás konfliktuskezelési gyakorlata; nem megfelelő iskolai légkör; széteső közösségek, normarendszerek - hogy csak néhányat említsünk - húzódnak meg a háttérben. A szakemberek szerint fontos, hogy egészen korán, már kisgyermekkorban kezdjünk el cselekedni, hiszen a problémák nem csak a középfokú oktatás idején keletkeznek, csupán ebben az időszakban észlelhetők nagy számban. Mindenkinek szerepet kell tehát vállalni az erőszak visszaszorításában: kiállni a bántalmazott mellett; egyértelművé kell tenni, hogy milyen szabályok és szankciók vonatkoznak a bántalmazásra; lehetőséget teremteni az elkövetőnek tettének jóvátételére (ezzel nagymértékben csökkenthető a bűnisméltés); törekedni alternatív vitarendezések megtanítására és alkalmazására; idejében segítő szakembereket bevonni a probléma kezelése érdekében.

Az említett szemléletformáló, problémára érzékenyítő beszélgetésekhez, foglalkozásokhoz felvezetőként, vitaindítóként ajánlom a Forrás Alapítvány hiánypótló tematikus kisfilmjeit.

Máté Zsolt
szakmai vezető, addiktológiai konzultáns
INDIT Közalapítvány Integrált Drogterápiás Intézet

Módszertani ajánlás a feldolgozásához

- Rendőrök, pedagógusok, más gyermekvédelmi szakemberek is alkalmazni tudják a téma feldolgozásához
- Ajánlatos részleteiben feldolgozni a történetet
- Az említett program részeként is kiválóan alkalmazható 1 vagy 3 tanórában
- Az alkotás tálcán kínálja a lehetőséget a beszélgetésre

1.rész: A szégyen

- Diák és pedagógus között zajló fizikai erőszak
- Megjelenített bűncselekmények
 - ✓ közfeladatot ellátó személy elleni erőszak
 - ✓ KTS→STS→gondatlanságból elkövetett emberölés – jelenetből nem állapítható meg a sérülés foka (igazságügyi szakértő szerepe)

Haladéktalanul mentő és rendőrség értesítése!

Büntetés lásd a Btk.229.§, Btk.230.§, Btk.170.§, Btk.166.§

2.rész: A feladat

- Diákok között zajló fizikai erőszak
- Megjelenített bűncselekmények
 - ✓ csoportos rablás (sértett vallomása: megijedt, túlerő stb. függetlenül attól, hogy a kés később kerül elő)
 - ✓ csoportos garázdaság és (sérüléstől függően) KTS vagy STS
- Szabálysértés: a rugós kés közbiztonságra veszélyes eszköz (pengehosszúságtól függetlenül – 175/2003.Korm.Rend.)

Haladéktalanul mentő és rendőrség értesítése!

Büntetés lásd a Btk. 321.§, 170.§, 271.§

3.rész: A megtorlás

- Pedagógus és diák, majd szülő és pedagógus között zajló fizikai erőszak
- Megjelenített bűncselekmények
 - ✓ KTS – garázdaság (diák monoklija)
 - ✓ STS (orrtrés – a diákot a labda eltalálja – gondatlanságból elköv.)
 - ✓ közfeladatot ellátó személy elleni erőszak (pedagógus bánt.)
 - ✓ KTS→STS→halált okozó testi sértés (a jelenetből nem állapítható meg a sérülés foka - igazságügyi szakértő szerepe)

Haladéktalanul mentő és rendőrség értesítése!

Büntetés lásd a Btk.271.§, Btk.229.§, Btk.230.§, Btk.170.§

Amit tudni illik óra végére

- A büntethetőség korhatára. A bűncselekmény, priusz, erkölcsi bizonyítvány fogalmak és köztük lévő összefüggések. Aktualitások.
- Az iskolai erőszak fajtái. A szóbeli, fizikai és pszichikai erőszak jellemzői. (egy pofon is jogsértés)
- A pedagógusok közfeladatot ellátó személyek, őket a törvény fokozottan védi.
- Kitől kell ilyen esetekben segítséget kérni, elsődleges teendők sorrendje.
- Az osztályközösség szerepe (végignézik, nem lépnek közbe, nem szaladnak segítségért).
- A várható következmények (sérülések fokaira lebontva külön elemezve).
- Őrizet, előzetes letartóztatás során a családtól való elszakadás. Hol jelenik meg ilyenkor a szülői felelősség? Hogyan lehetett volna a jogsértéseket megelőzni?
- Hogyan fejeződhetnek be az egyes történetek? A szereplők jelleme.